

AVRUPA BİRLİĞİ VE TÜRKİYE

Yıldırım KOÇ

TÜRK-İŖ Genel Başkan Danışmanı

Batımızda yeni bir devlet doğuyor: Avrupa Birleşik Devletleri. Bugün bir hükümetleri (Avrupa Komisyonu) ve yasama organları (Avrupa Birliği Konseyi) var. Bu ulus-devlet-üstü devlet genellikle bir uluslararası kuruluş (örneğin, Birleşmiş Milletler, Uluslararası Çalışma Örgütü, v.b.) karıştırabiliyor. Halbuki AB ile Türkiye ilişkileri, ABD ile Türkiye ilişkileri gibi.

Türkiye'yi AB'ye alacaklar mı? Çıkarları varsa alacaklar, çıkarları yoksa almayacaklar. Çıkarlarının olup olmaması da dünyadaki başka dengelere bağlı.

1989-1991 döneminde Sovyetler Birliği ve Orta ve Doğu Avrupa ülkelerinde komünist parti yönetimleri devrilmeyen önce, Türkiye'nin AB'ye üye olma olasılığı daha yüksekti. AB, Orta Doğu'da bir güç merkezi olan Türkiye ile ilişkilerini iyi tutmaya çalışıyordu. 12 Eylül bu ilişkileri bir parça olumsuz etkilemişti. Ancak bunlar aşılabilecek engellerdi.

Sovyet sisteminin çöküşü tüm dengeleri altüst etti. Avrupa Birliği, Orta Doğu'daki petrol kaynakları ile

Azerbaycan ve Türkmenistan'daki petrol ve doğal gaz kaynakları üzerinde ABD ile bir rekabete girdi. Türkiye'ye yönelik politikası da buna göre yeniden biçimlendi. Türkiye'nin tam üyelik kapıları kapandı. AB, Akdeniz ülkelerine yönelik politikasında 1992 yılından itibaren önemli değişiklikler yaptı. 1995 yılında başlatılan ve Barcelona Süreci adı verilen girişimle, Akdeniz çevresindeki 12 ülkeden bir tampon bölge yaratılmaya çalışıldı. 12 ülkelik tampon bölge, Avrupa Birliği için iyi bir pazar, güvenli gezi yerleri, ucuz hammadde, sipariş üzerine yetiştirilmiş ucuz işgücü sağlayacaktır. Bu ülkelerin 2010 yılına kadar kendi aralarında ve AB ile bir gümrük birliği kurlmaları da öngörülmektedir.

Diğer taraftan 1999 yılında Balkanlar yeniden paylaşıldı. Balkanlar, Avrupa Birliği'nin payına düştü. 1999 yılı Haziran ayında oluşturulan Balkan Paketi (Güneydoğu Avrupa İstikrar Paketi) içinde Türkiye de (sınırlı bir biçimde) yer aldı.

AB Devlet ve Hükümet Başkanlarının Lüksemburg zirvesinde Türkiye'ye karşı tavır alınması veya Helsin-

ki zirvesinde Türkiye'nin adaylığının onaylanması, bu temel üzerinde ortaya çıkan ufak değişikliklerdir. Bu değişikliklerin önemli nedenlerinden biri de, Rusya Federasyonu'nun özellikle Primakov doktrini adı verilen politika değişikliğidir.

1990'lı yılların ilk yarısında büyük ekonomik sorunlarını ancak ABD ve AB'nin izlediği yoldan ve IMF'nin istekleri doğrultusunda çözeceğine inanan Rusya Federasyonu, daha büyük sorunlarla karşı karşıya kalmıştı. Bu politika 1997-1998 yıllarında terk edildi. Rusya Federasyonu'nda, yeniden bir süper güç rolü üstlenilerek sorunların üstesinden gelinebileceği görüşü hakim oldu. Bu koşullarda, Türkiye'nin bölge enerji kaynakları üzerindeki önemi arttı.

Özetle; AB'nin Türkiye'yi tam üyeliğe alma gibi bir niyeti söz konusu değildir. AB sermayesi, 1.1.1996 tarihinde yürürlüğe giren gümrük birliği ile zaten piyasalara hemen hemen istediği gibi ulaşabilmektedir. Sürmekte olan bazı görüşmelerin sonucunda, tarım ürünlerini de Türkiye'ye serbestçe satabilecektir. Türkiye'nin dış

ticaret rejimini de bugün AB belirlemektedir. Bu koŖullarda, ekonomik açıdan istediklerini almıŖken, Türkiye'yi tam üyeliğe kabul etmek gibi bir neden sebebiyle yoktur; böyle bir niyet ise sebebiyle söz konusu değildir. Türkiye'nin tam üyeliği durumunda, Türkiye Avrupa Birliği'nin tüm organlarında temsil edilecektir. Bu da AB'nin çıkarlarına uymamaktadır.

Avrupa Birliği Devleti kendi çıkarlarını korumaktadır. Bu çıkarlarını korurken de çeŖitli insani gerekçeler kullanmaktadır. Türkiye'de insan hakları ihlalleri vardır. DemokratikleŖme konusunda da atılması gereken birçok adım söz konusudur. Ama AB'nin insan hakları ve demokrasi konusunda söyledikleri, AB'nin çıkarlarını savunmada kullandığı gerekçelerdir. Dünyanın en büyük insan hakları ihlallerinden sorumlu olanların bu tür kaygılarla tavır aldığını düşünmek çok safaça olur. Dünyanın en büyük insan hakları ihlallerinin yapıldığı bazı ülkelere seslerini çıkarmayanların, ekonomik iliŖkilerden yararlandıkları için bu durumdaki ülkelere iliŖkilerini geliŖtirmeye çalışanların insan hakları ve demokrasi konusundaki eleŖtirileri dayanaksızdır, başka amaçları gizlemeye yöneliktir. Bizim görevimiz ise, başkalarından medet ummadan, ülkemizin daha da demokratikleŖtirilerek, ulusötesi sermayeye ve başka devletlere karŖı ulusumuzun çıkarlarının daha iyi korunmasıdır.

Avrupa Birliği'nin 2000 yılı kasım ayı içinde yayınlanan iki belgesi, Avrupa Birliği'nin Türkiye'yi üyeliğe almak istemediğinin açık kanıtlarını sunmaktadır.

Avrupa Birliği, Türkiye'de yeterince tartıŖılmadan girilen gümrük birliği sayesinde Türkiye'den istediğı hemen hemen tüm tavizleri almıŖ, bunun karŖılığında Türkiye'yi Avrupa Birliği'nin karar organlarının dıŖında tutmuŖ, Türkiye'ye karŖı yükümlülüklerini yerine getirmemiŖtir.

8 Kasım 2000 tarihinde Avrupa Komisyonu'nun Türkiye İçin Katılım Ortaklığı belgesi yayınlandı.

Bu belgede, Avrupa Birliği'nin Türkiye ile üyelik görüŖmelerine başlamasının önkoŖulu olarak Kopenhag siyasi kriterlerinin yerine getirilmesi öne sürülmektedir. Raporda, bazı sendikalarımız için son derece olumsuz etkiler yaratacak mahalli idareler yasası deęiŖiklik tasarılarının yasalama süreci beklenmesi ifade edilmektedir. Abdullah Öcalan'a iliŖkin idam kararı ile Necmettin Erbakan'ın hapis cezaları eleŖtirilmektedir. Heybeliada'daki papaz okulunun açılması talep edilmektedir. Kültürel haklar adı altında, her dilde eğitim ve radyo-televizyon yayını istenmektedir. Kürt kökenli Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarını korur görünümü altında bölücülük desteklenmektedir. Kıbrıs'ta tavizler istenmektedir. ÖzelleŖtirme savunulmakta ve teŖvik edilmektedir.

Kamuoyumuza yeterince yansıtmayan Avrupa Parlamentosu kararları

ise, Avrupa Birliği'nin amaçlarını daha açık bir biçimde yansıtmaktadır.

Avrupa Parlamentosu'nun 15 Kasım 2000 tarihinde kabul ettiğı kararda, üyelik görüŖmelerinin ancak Türkiye'nin Kopenhag kriterlerine uyması sonrasında başlayacağı belirtilmektedir. Necmettin Erbakan'a verilen cezanın "demokratik çoğulculuk" ilkelere uygun olmadığı ileri sürülmektedir. ÖzelleŖtirmenin hızlandırılması istenmektedir. Türk Hava Kuvvetleri'nin 15 Ağustos 2000 günü Irak'ta Kendakor'u bombalaması "lanetlenmektedir" "Azınlık hakları" adı altında bölücülük savunulmakta, silahlı kuvvetlerin siyasal yaŖamdaki rolünün azaltılması istenmektedir. Türkiye'deki "kültürel, dilsel ve dini grupların temel haklarının tanınması" istenmektedir. Sözde "Ermeni soykırımının kabul edilmesi" talep edilmektedir. Kürt kökenli Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarını korur görünümü altında çeŖitli bölücü taleplerde bulunulmaktadır. Uluslararası anlaşmalardan kaynaklanan bir hakın kullanılması yoluyla Kıbrıs'ta bulunan Türk Silahlı Kuvvetleri "iŖgalci" olarak nitelendirilmekte ve Türk Silahlı Kuvvetleri'nin Kıbrıs'tan çekilmesi talep edilmektedir.

Avrupa Parlamentosu'nun daha önceki kararlarında da benzer talepler yer almaktadır.

Avrupa Parlamentosu'nun 18.1.1996 tarihli kararında Türkiye sınırları içinde "bir tür kültürel özerklik" istenmektedir.

Avrupa Parlamentosu'nun 15.2.1996 tarihli kararında, Yunanistan'ın sınırlarının aynı zamanda Av-

görüŖ

rupa Birliği'nin dıŖ sınırları olduğu vurgulanarak, Türkiye tehdit edilmektedir.

Avrupa Parlamentosu 20.6.1996 tarihli kararında Türk Silahlı Kuvvetleri'nin güneydoğu Anadolu'da PKK'ya karŖı sürdürdüğu operasyonların durdurulması, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin "tüm Kürt örgütleri" ile görüşmelere başlaması, "Türk yetkililerin Türkiye'deki tüm Kürtlerin haklarını tanıması" istenmektedir.

Avrupa Parlamentosu'nun 19.9.1996 tarihli kararında güneydoğu Anadolu için "Kürdistan" kavramını kullanılmakta ve Türk Silahlı Kuvvetleri'nin operasyonlarının durdurulması, Kuzey Irak'ta yaratılmaya çalışılan güvenlik bölgesinin boşaltılması istenmektedir.

Avrupa Parlamentosu'nun 24.10.1996 tarihli kararında Rum Patrikhanesi'nin Vatikan gibi bir merkez olması ve Heybeliada'daki papaz okulunun derhal yeniden açılması istenmektedir.

Avrupa Parlamentosu'nun 14.5.1998 tarihli kararında Recep Tayyip Erdoğan savunulmaktadır.

Avrupa Parlamentosu'nun 19.9.1998 günlü kararında Türk Silahlı Kuvvetleri'nin Kıbrıs'tan çekilmesi, "silahlı kuvvetler üzerinde siyasi kontrolün kurulması", Ege'deki sorunların ve özellikle Kardak Adası ve

kıta sahanlığı sorunlarının uluslararası hukuk çerçevesinde çözülmesi, PKK'nın terör eylemlerine "ateşkes" ile karŖılıklı verilmesi ve "görüşmeler yoluyla siyasi çözüm" aranması, Kuzey Irak'taki PKK kamplarına yönelik operasyonların durdurulması istenmektedir.

Avrupa Birliği, 15 devletin oluşturduğu bir Avrupa Birleşik Devletleri oluşturma çabasıdır. Avrupa sermayesi, ulusüstü bir devlet kurarak gücünü daha da artırırken, Yugoslavya'yı 6,5 devlete (Slovenya, Hırvatistan, Sırbis-

tan, Makedonya, Bosna-Hersek, Karadağ ve Kosova) bölmüş ve bu bölgeyi sömürgeleştirmiştir.

Avrupa Birliği'nin tam üyelik gerekçesiyle Türkiye'den istedikleri, Türkiye'de ulus devleti veya milli devleti parçalayacak ve Türkiye'yi bir kurşun atılmadan sömürgeleştirecek adımlardır. İnsan hakları ve demokrasi konusunda söylenenler ise büyük çoğunlukla zevahiri kurtarmak ve yandaş toplamak için gündeme getirilmektedir. 12 Eylül sonrasında Almanya'nın ve birçok başka ülkenin

Türkiye'deki askeri yönetime verdiği destek unutulmamalıdır. Dün insan haklarının ve işçi hak ve özgürlüklerinin kısıtlandığı dönemde bu uygulamalar karŖısında sessiz kalanların ve böylece bunları onaylayanların, bugün söylediklerinin inandırıcılığı yoktur.

Avrupa Birliği'nin Türkiye'yi tam üyeliğe alma gibi bir düşüncesi yoktur. Sovyetler Birliği'nin yıkılması sonrasında Avrupa Birliği tarafından geliştirilen yeni stratejiye göre, Türkiye'nin yeri, Avrupa Birliği'nin tampon

bölgesindedir. Diğer taraftan, Avrupa Birliği üyeliğinin işçi sınıfımıza kazandıracığı hiçbir önemli sendikal hak ve işçi hakkı da yoktur. Adaylık süreci içinde Türkiye'nin uyum sağlamak durumunda olduğu Avrupa Birliği müktesebatı içinde sen-

dikalaşma hakkı, toplu pazarlık hakkı ve grev hakkına ilişkin hiçbir düzenleme bulunmamaktadır. İş güvencesi ve sosyal güvenlik için de benzer bir durum geçerlidir.

Avrupa Birliği'nin Türkiye'yi üyeliğe alma gibi bir niyeti, amacı veya düşüncesi yoktur. Üyelik gerekçesiyle ileri sürdüğu talepler ise Türkiye'de işçi sınıfının ve halkımızın en önemli dayanağı olan ulus devleti parçalamayı, Türkiye Cumhuriyeti'ni bölmeyi, Türkiye'yi Yugoslavya gibi sömürgeleştirmeyi amaçlamaktadır.